

LIGOURI • SZT. • ALFONZ

MEGEGYEZÉS

I S T E N

AKARATÁVAL

FORDITOTTA • DOMBI • MÁRK

LIGUORI SZENT ALFONZ:

MEGEGYEZÉS
ISTEN AKARATÁVAL

OLASZBÓL FORDITOTTA:
Dr. DOMBI MÁRK S. O. Cist.

II. KIADÁS

BUDAPEST, 1941
K O R D A R. T. K I A D Á S A

**Nihil obstat. Nr. 595/1941. Dr. Emilius Naszályi S. O. Cist.
censor. Imprimatur. Vendelurius Endrédy abbas de Zirc.**

**Nihil obstat. P. Joannes Hemm S. J. censor dioecesanus.
Nr. 4770/1941. Imprimatur. Strigonii, die 11. Julii 1941.
Dr Michael Török vicarius generalis subst.**

Korda R. T. nyomdája, Budapest, VIII., Csopregy-utca 2.

I.

Egész tökéletességünk abban áll, hogy szeressük a mi legszeretetremlőbb Istenünket: „A szeretet a tökéletesség köteléke.” (Kolossz. 3, 14.) Az Isten iránt való szeretetnek egész tökéletessége pedig abban áll, hogy akaratunkat egyesítsük az ő legszentebb akaratával. A szeretetnek az a főhatása, mondja Areopagita Szent Dénes, hogy egyesíti azok akaratát, kik egymást szeretik, úgyhogy azután már egy és ugyanaz lesz az akaratuk. (De Div. Nom. c. 4.) És azért minél jobban egyesül valaki az isteni akaratallal, annál nagyobb lesz a szeretete. Isten ugyan kedvét találja az önmegtagadásban, elmélkedésben, szentáldozásban, a felebaráti szeretet cselekedeteiben; de mikor? Ha ezek az ő akaratára szerint történnek. Ha azonban figyelmen kívül hagyjuk Isten akaratát, akkor nemcsak hogy nem fogadja

kegyesen, hanem még utálja és bünteti is őket. Ha két szolga közül az egyik egész nap pihenés nélkül dolgozik, de mindent a maga módja szerint akar tenni, a másik ellenben kevesebbet fárad, de mindenben engedelmeskedik: uruk bizonyára ezt a másodikat fogja szeretni és nem az elsőt. Hogy szolgálának a mi cselekedeteink Isten dicsőségére, ha nem történnek az ő tetszése szerint? Az Úr nem áldozatokat akar, mondja a Próféta Saulnak, hanem engedelmességet az ő kívánságaival szemben: „Vajjon az Úr egészen elégő és vágóáldozatokat kíván-e és nem azt-e inkább, hogy engedelmeskedjenek az Úr szavának? A bálványozás bűnével ér föl az ellenszegülés.” (I Kir. 15, 22—23.) Az az ember, aki Isten akaratára való tekintet nélkül a maga akarata szerint akar cselekedni, a bálványimádásnak egy nemét követi el, mivel akkor Isten akaratának imádása helyett bizonyos módon a maga akaratát imádja.

Az tehát a legnagyobb dicsőség, amit mi Istennek adhatunk, ha mindenben az ő szent akaratát teljesít-

jük. Édes Megváltónk, aki azért jött a földre, hogy megszilárdítsa Isten dicsőségét, főképen erre tanított bennünket saját példájával. Ime, Szent Pál szerint beszél Atyjához: „Áldozatot és ajándékot nem akartál, testet pedig alkottál nekem. Akkor mondtam: Ime, jövök! hogy cselekedjem, Isten a te akaratodat.” (Zsid. 10, 5—7.) Nem kellettek neked azok az áldozatok, melyeket az emberek bemutatnak; hanem azt akartad, hogy föláldozzam neked testemet, melyet nekem adtál: ime, kész vagyok megtenni a te akaratodat. És újra meg újra kijelentette, hogy nem azért jött a földre, hogy a maga akaratát, hanem egyedül azért, hogy Atyja akaratát teljesítse: „Leszállottam mennyből, nem hogy az én akaratomat cselekedjem, hanem annak akaratát, aki engem küldött.” (Jn. 6, 38.) S azt a szeretetet, mellyel Atyja iránt viseltetett, éppen azért akarta kijelenteni a világnak, hogy engedelmeskedett az ő akaratának, mikor őt áldozatul kívánta a kereszten az emberek üdvösségéért. Ezt a gondolatot fejezte ki a

kertben, midőn szembement ellenségeivel, kik azért jöttek, hogy elfogják és a halálba vezessék: „Hogy megismerje a világ, hogy szeretem az Atyát és amint parancsot adott nekem az Atya, úgy cselekszem. Keljetek föl, menjünk el innét.” (Ján. 14, 31.) S arról ismeri meg, mondotta, hogy ki az ő testvére, ha valaki teljesíti Isten akaratát: „Aki Atyám akaratát cselekszi, az az én atyámfia.” (Mt. 12, 50.)

II.

A szentek mindnyájan arra fordították legfőbb gondjukat, hogy Isten akaratát teljesítsék, jól tudván, hogy ebben áll a lélek egész tökéletessége. Boldog Suzo Henrik azt mondotta: Isten nem azt akarja, hogy bővelkedjünk világosságban, hanem azt, hogy mindenben alávéssük magunkat az ő akaratának. És Szent Terézia: Mindaz, amire törekednie kell annak, aki magát az imádságban gyakorolja, nem más, mint hogy egyesítse saját akara-

tát az isteni akarattal s legyen meggyőződve, hogy ebben áll a legnagyobb tökéletesség. Aki ezt kiváló mértékben gyakorolja, nagy ajándékot kap Istentől, folyton előbbre halad a benső életben. Boldog Soncino Stefánia, Szent Domonkos-rendi apáca, midőn egy nap látomásban a mennyországba vitetett, néhány elhunyt személyt, kiket egykor ismert, a szeráfok között pillantott meg s azt a fölvilágosítást kapta, hogy a dicsőség ily magas fokára azért emelkedtek, mert a földön teljesen egyesültek Isten akaratával. És az előbb említett Boldog Suzo Henrik magáról szólva azt mondotta: Inkább akarok a föld leghitványabb férgé lenni Isten akaratával, mint szeráf a magaméval.

Ezen a földön a menny boldog lakóitól kell megtanulnunk, mikép szeressük Istent. A tiszta és tökéletes szeretet, mellyel a boldog lelkek az égben Isten iránt viseltetnek, az ő akaratával való tökéletes egyesülésben nyilvánul. Ha a szeráfok Isten akaratának ismernék meg azt, hogy az egész örökkévalóságon át a tenger-

partok fővényének fölhalmozásával s a kertek füveinek tépdésésével foglalkozzanak, szívesen s teljes gyönyörűséggel tennék meg. Továbbá, ha Isten értésükre adná, hogy menjenek égni a pokol tüzébe, haladéktalanul levetnék magukat abba a mélységbe, hogy az isteni akaratot teljesítsék.

Jézus Krisztus is arra tanított bennünket, hogy ezért imádkozzunk, tudnillik, hogy Isten akaratát teljesítsük a földön, amint a szentek teljesítik a mennyben: „Legyen meg a te akaratod, miképen mennyben, azonképen a földön is.” (Mt. 6, 10.)

Az Úr Dávidot szíve szerint való férfiúnak nevezte, mert Dávid mindenben teljesítette az ő akaratát: „Találtam szívem szerint való férfiút, ki megcselekszi minden akaratomat.” (Ap. csel. 13, 22.) Dávid mindig kész volt arra, hogy Isten akaratát teljesítse, amint maga gyakran megvállotta: „Kész az én szívem, Isten! kész az én szívem.” (Zsolt. 107, 2.) S másért nem esedezett az Úrhoz, mint azért, hogy tanítsa meg őt akaratának telje-

sítésére: „Taníts meg engem akaratomat cselekednem.” (Zsolt. 142, 10.)

Az isteni akarattal való tökéletes egyesülésnek egyetlen indulata elég arra, hogy szentté tegyen bennünket. Ime, mialatt Saul az Egyházat üldözi, Jézus Krisztus megvilágítja és megtéríti őt. S mit tesz, mit mond Saul? Nem tesz mást, mint följánlja magát az ő akarata teljesítésére: Uram! mit akarsz, hogy cselekedjem? És lám, az Úr választott edénynek, a nemzetek apostolának nevezi őt: „Nekem választott edényem ő, hogy hordozza nevemet a pogányok előtt.” (Ap. csel. 9, 15.) Aki ugyanis akaratát Istennek adja, az neki adja mindenét; aki neki adja holmiját alamizsnával, vérét önmaga ostorozásával, életét bőjttel, az csak egy részt ad Istennek abból, amije van; de aki neki ajándékozza akaratát, az mindent odaajándékozott s így szólhat hozzá: Uram, szegény vagyok, de neked ajándékozom mindazt, amim van; s neked adván akaratomat, már nincs egyebem, amit odaadhatnék. De éppen ez minden, amit Istenünk tőlünk kíván: „Add

nekem, fiam, a te szívedet." (Péld. 23, 26.) Fiam, mondja az Úr mindegyikünknek, add nekem szívedet, azaz akaratodat. „Semmi mást, hála Istennek, — mondja Szent Ágoston — nem tudunk neki följánlani, mint hogy azt mondjuk: a tied legyenek." Igen, semmi kedvesebb dolgot sem nyujthatunk Istennek, mint ha így szólunk hozzá: Uram, a tied akarunk lenni, neked ajándékozzuk egész akaratunkat, engedd megértenünk, amit kívánsz tőlünk, s mi azt megteesszük.

III.

Ha tehát teljesen kedvében akarunk jární Isten szívének, törekedjünk mindenben az ő isteni akaratához alkalmazkodni s nemcsak alkalmazkodni, hanem egyesülni is vele mindabban, amit Isten rendel. Az alkalmazkodás azt hozza magával, hogy akaratunkat Isten akaratához fűzzük, de az egyesülés többet jelent: azt, hogy az isteni akaratból s a magunk akaratából egyet alkotunk úgy, hogy nem akarunk mást,

mint amit Isten akar s egyedül Isten akarata a mi akaratumk. Ez a tökéletesség teljessége, amely után folyton vágyakoznunk kell; ez legyen célja minden tettünknek, minden vágyunknak, elmélkedésünknek és imádságunknak. Erre nézve kell segítségül hívunk minden szent pártfogónkat, őrzőangyalunkat, mindenekfölött Isten anyját, Máriát, aki azért volt a legtökéletesebb az összes szentek között, mert a legtökéletesebben karolta át mindig Isten akarátát.

De a dolog veleje abban van, hogy Isten akarátát szíves-örömetst fogadjuk mindenben, ami csak velünk történik, akár megfelel az vágyainknak, akár ellenkezik velük. Abban, ami jól esik, még bűnösök is könnyen tudnak egyesülni az isteni akarattal; de a szentek egyesülnek vele oly dolgokban is, melyek ellenükre vannak s nem tetszenek az önszeretnek. Ebben látszik meg Isten iránt való szeretetünk tökéletessége. Azért mondotta tiszteletreméltó¹ Avila János: „Töb-

¹ Azóta boldoggá avatták.

bet ér egy áldott legyen az Isten a balsorsban, mint ezer hálaadás akkor, mikor dolgunk jól megy.”

Egyesülnünk kell továbbá Isten akaratával nemcsak azokban a kedvezőtlen dolgokban, melyek közvetlenül Istentől származnak, aminők a betegség, lelki elhagyatottság, szegénység, rokonok halála és más hasonlók, hanem azokban is, melyek az emberek révén érnek bennünket, aminő például a megvetés, gyalázat, igazságtalanság, lopás s mindennemű üldözés. E tekintetben meg kell értenünk, hogy amikor valaki megsért bennünket hírnevünkben, becsületünkben, javainkban, jóllehet az Úr nem akarja az illetőknek a bűnét, mindazonáltal akarja a mi megalázásunkat, a mi szegénységünket, a mi önmegettadásunkat.

Kétségbevonhatatlan hitigazság, hogy mindaz, ami a világon történik, Isten akaratából történik. „Én, az Úr, ki világosságot hozok elé és sötétséget teremtek, békességet szerzek és rosszat idézek elé.” (Sz. 45, 7.) Istentől jő minden jó és minden rossz, azaz

minden ránk nézve kedvezőtlen dolog, melyeket mi hibásan nevezünk rossznak, mert valóságban jók, ha az ő kezéből fogadjuk őket.

„Jön-e a városra veszedelem, melyet az Úr nem küldött?” — mondotta Ámosz próféta. (3, 6.) S már előbb mondotta a Bölcs: „A jó és rossz, az élet és halál az Istentől vannak.” (Jéz., Sir. f. 11, 14.) Igaz, amint azt előbb mondtam, hogy amikor egy ember téged igazságtalanul megsért, Isten nem akarja az ő bűnét és nem működik közre az ő akaratának gonoszságával, hanem csupán ahhoz a külső cselekedethez nyújtja általánoságban közreműködését, amellyel téged megüt, megrabol vagy megsért. Úgyhogy azt a sérelmet, amelyet szenvedsz, az Isten bizonyosan akarja, s az ő kezéből jön rád. Azért mondja az Úr Dávidnak, hogy ő a szerzője azoknak a sértéseknek, melyeket Absolon követett el ellene, úgyannyira, hogy még feleségeit is szemeláttára elragadta tőle, és pedíg bűneinek büntetéseül: „Ime, gonoszt támasztok rád a te házadból és elveszem felesé-

geidet szemed előtt és felebarátodnak adom." (II Kir. 12, 11.) Azért mondta a zsidóknak is, akikre gonosz-ságaik büntetéseül az asszírokat küldötte, hogy kifosszák és elpusztítsák őket: „Asszur haragom vesszeje, parancsot adok neki, hogy vegyen zsákmányt és ragadjon prédát." (Sz. 10, 5—6.) Ehhez Szent Ágoston a következő magyarázatot fűzi: Az ő gonosz-ságuk mintegy az Isten bárdja lett. (17. zsoltárhoz.) Isten az asszírok gonoszságát használta föl mint valamely fejszét a zsidók megbüntetésére. S maga az Úr Jézus is azt mondta Szent Péternek, hogy az ő szenvedése és halála nem csupán az emberektől származik, hanem egyszersmind Atyjától is: „A poharat, melyet nekem Atyám adott, ne igyam-e meg?" (Ján. 18, 11.)

Mikor Jóbhoz hírhozó érkezett (kiben az ördögöt gyanítják) s jelentette neki, hogy a szabeusok elrabolták mindenét, fiait megölték, mit válaszolt a Szent? „Az Úr adta, az Úr elvette." (1, 21.) Nem mondta, hogy az Úr adta nekem fiaimat, javaimat

és a szabeusok elragadták tőlem, hanem: az Úr adta nekem őket, az Úr vette el őket, mert jól tudta, hogy az a veszteség Isten akarata volt. Azért hozzátette: „Amint az Úrnak tetszik, úgy lőn; legyen áldott az Úr neve.” (U. o.) Nem úgy kell tehát tekintenünk a bajokat, melyek bennünket érnek, mintha véletlenül vagy az emberek bűne által történtek volna, hanem legyen szilárd meggyőződésünk, hogy ami csak velünk történik, minden az Isten akaratából történik. „Mindaz, ami itt a mi akaratunk ellen történik, tudd meg, hogy nem történik másképp, csakis az Isten akarata folytán.” (Szent Ágoston a 148. zsoltárhoz.) Epilektusz és Atha, Krisztus Jézus boldog vértanúi, mikor a zsarnok kőpadra vonta, vaskampókkal tépte és égő fáklyákkal perzselte őket, egyre csak azt mondogatták: Uram, történjék velünk a te akaratod. És a vesztőhelyre érkezve, magas hangon kiáltották: Légy áldott, örök Isten, mert mindenben a te akaratod történt velünk.

IV.

Cezárius beszéli (Lib. 10. c. 6.), hogy egy szerzetes, jóllehet külsőleg semmiben sem különbözött a többiektől, mégis a szentségnek oly fokára jutott, hogy csupán ruhájának érintésével meggyógyította a betegeket. Elöljárója ezen csodálkozva, egy napon megkérdezte tőle, hogyan művel ily csodákat, noha életmódja nem tökéletesebb a többiekénél. A szerzetes azt válaszolta, hogy ő maga is csodálkozik rajta és nem tudja az okát. De hát micsoda áhítatgyakorlatot végzel? — kérdezte az apát. — A jó szerzetes erre azt felelte, hogy semmit vagy nagyon keveset tett, csupán arra volt mindig nagy gondja, hogy csak azt akarja, amit Isten akar; s az Úr megadta neki azt a kegyelmet, hogy akaratát mindig teljesen ráhagyja Isten akaratára. A szerencse, mondotta, nem emel föl s a szerencsétlenség nem ver le, mert mindent Isten kezéből fogadok s arra a célra irányul minden imádságom, hogy az ő akarata tökéletesen teljesüljön bennem. És az a

kár se bántott, kérdezte az előljáró, melyet a minap okozott az a bizonyos ellenségünk, aki fölgyújtotta birtunkat, hol gabonánk és állataink voltak s ezáltal kenyerünktől fosztott meg bennünket? Nem, atyám, felelte, hanem ellenkezőleg, hálát adtam Istennek, amint hasonló esetekben tenni szoktam, tudván, hogy Isten mindent az ő dicsőségére s a mi nagyobb javunkra tesz vagy enged meg, s épp ezért mindig meg vagyok elégedve mindennel, ami történik. — Midőn az apát ezt hallotta és látta abban a lélekben a tökéletes megegyezést Isten akaratával, többé nem csodálkozott rajta, hogy oly nagy csodákat tesz.

Aki így cselekszik, az nemcsak szentté lesz, hanem már a földön szakadatlan békét élvez. Nagy Alfonz, Aragónia királya, a legbölcsebb fejedelem, egy napon kérdeztetvén, hogy mely embert tartja leghszerencsésőbbnek ezen a világon, így válaszolt: Azt, aki magát az Isten akaratára hagyja és mindent, akár kedvező, akár kedvezőtlen is az, az ő kezéből fogad. „Az

Istent szeretőknek minden javukra szolgál." (Róm. 8, 28.) Azok, kik Istent szeretik, mindig megelégedetten élnek, mert minden gyönyörűségük az, hogy még a kedvezőtlen dolgokban is Isten akaratát teljesítik, és így maguk a bajok megelégedésükre szolgálnak abban a gondolatban, hogy őket elfogadva kedvére tesznek az ő szeretett Uruknek. „Nem szomorítja meg az igazat, akármi történjék is vele.” (Péld. 12, 21.) És valóban, mi elégíthet ki valakit jobban, mintha látja, hogy beteljesült mindaz, amit akar? Márpedig, ha valaki nem akar mást, csak amit Isten akar, minthogy a világon minden — a bűnt kivéve — Isten akaratából származik, természetesen mindig az történik, amit az illető akar. Az atyák életében szó van egy polgárról, kinek földje mindig több termést hozott, mint másoké. S midőn kérdezték tőle, hogy honnan van ez, azt válaszolta, hogy nincs benne semmi csodálni való, mert neki mindig olyan időjárása van, aminőt ő akar. Hogyan? Hát úgy, felelte, hogy én nem akarok más időt, csakis olyant,

aminőt Isten akar, s amint én azt akarom, amit Isten akar, úgy ő megadja nekem azt a termést, amelyet én akarok. A megnyugvó lelkek, mondja Szalvianusz, ha megaláztatnak, ezt akarják; ha szegénységet szenvednek, szegények akarnak lenni; egyszóval akarják mindazt, ami velük történik és azért boldogok ebben az életben.

Megaláztottak? Ezt akarják. Szegények? Gyönyörűségük telik a szegénységben. Tehát boldogoknak kell őket mondanunk. Jön a hideg, a meleg, az eső s a szél, s az, aki egyesülve van Isten akaratával, azt mondja: akarom, hogy hideg legyen, hogy meleg legyen, hogy szél fújjon, hogy eső essék, mert Isten is ezt akarja. Szegénység, üldözés, betegség éri, halála jön; s mindezekre csak ez a szava: Szegény, üldözött, beteg akarok lenni s a halált is akarom, mert az Isten is ezt akarja.

Ez az a szép szabadság, amelyet Isten fiai élveznek s amely többet ér minden uralkodásnál s a föld minden királyságánál. Ez az a nagy békesség, amely a szentek osztályrésze s amely felülhalad minden értelmet. (Filipp.

4, 7.) Felülmúlja az érzékek minden gyönyörét, minden mulatságot, lakomát, dicsőséget s a világ minden más örömét. Ezek ugyanis csak az érzékeket izgatják s csupán azokban a pillanatokban, amelyekben élvezik őket; de mivelhogyan üresek és mulandók, nem elégítik ki a lelket, amely az igazi megelégedettség székhelye, hanem inkább gyötrelmet okoznak neki. Azért kiált föl fájdalmasan Salamon, miután teljesen kiélvezte az effajta világi gyönyöröket: „De ez is hiúság és a lélek gyötrelme.” (Péld. 1, 14.) „A bolond, mondja a Szentlélek, mint a hold, változik, a bölcs a bölcseségben marad, mint a nap.” (Jéz., Sir. f. 27, 12.) A bolond, azaz a bűnös, változékony, mint a hold, mely ma nő, holnap fogy; ma nevetni látod őt, holnap pedig sírni; ma szelíd, holnap pedig dühös, mint a tigris. S mitől van ez? Mert megelégedettsége a szerencsétől vagy szerencsétlenségtől függ, amely őt éri s azért változik ő is, mint ahogyan változnak körülményei. De az igaz, mint a nap, mindig egyformán derült, bármi történjék is vele; mert

az ő megelegedettségének alapja, hogy Isten akaratával egyesül, s azért zavartalan békességnek örvend. „És a földön békesség a jóakarátú embereknek“ (Lk. 2, 15.) — mondotta az angyal a pásztoroknak. És kik ezek a jóakarátú emberek, ha nem azok, kik mindig egyesülve vannak Isten akaratával, amely a legnagyobb mértékben jó és tökéletes? „Istennek jó, kedves és tökéletes akarata.“ Igen, mert Isten nem akar mást, mint a legjobbat, a legtökéletesebbet.

V.

A szentek azáltal, hogy Isten akaratával egyesültek, már e földön a paradicsom előízét élvezték. A régi atyák — mondja Szent Dorotheusz — nagy békességben éltek, mivelhogy mindent Isten kezéből fogadtak. Pazzi Szent Mária Magdolna, mikor kiejteni hallotta e szót: „Isten akarata“, oly nagy vigasztalást érzett, hogy a szeretet elragadtatásában egészen magánkivül lett. Igaz, nem hiányzanak a

fájdalmak, melyeket kedvezőtlen dolgok okoznak, s melyeket érzékiségünk kénytelen érezni; de az csak az alsó részben történik, a lélek felsőbb részében azonban béke és nyugalom uralkodik, minthogy az akarat egyesülve van Isten akaratával. „Örömeteket senki sem veszi el tőletek — mondotta az Üdvözítő apostolainak. — Örömetek teljes legyen.” (Ján. 16, 22. 24.) Aki folyton egyesülve van az isteni akarattal, annak teljes és szakadatlan öröme van, teljes, mert — mint föntebb mondtuk — mindene megvan, amit akar; szakadatlan, mert ezt az örömet senki sem veheti el tőlünk, minthogy senki sem akadályozhatja meg, hogy az történjék, amit Isten akar.

Tauler János beszéli magáról, hogy sok éven át kérte az Urat, hogy küldjön neki valakit, aki őt az igazi lelki életre megtanítja. S íme, egy napon szót hall, mely azt mondja neki: Menj ebbe és ebbe a templomba s ott megtalálod azt, amit kértél. Elmegyen tehát a templomba s ott a kapuban egy nyomorult, mezítlábas, tetőtől-

talpig rongyos koldust talál. Üdvözli
öt: Jó napot, barátom. A szegény
válaszol: Uram, én nem emlékszem,
hogy valaha rossz napom lett volna.
Tauler folytatja: Az Isten adjon ne-
ked boldog életet. Amaz pedig így
felel: De hisz én nem voltam soha
boldogtalan. S azután hozzátette:
Halld, atyám, nem hiába mondtam én,
hogy még sohase volt rossz napom.
Mert amikor éhezem, dicsérem az
Istent; mikor eső vagy hó esik, áldom
öt; ha valaki megvet, elűz magától,
vagy másvalami nyomorúság ér, min-
dig dicsőítem érte Istenemet. Azt
mondtam azután, hogy sohase voltam
boldogtalan; s ez igaz is. Mert hozzá
vagyok szokva, hogy mindazt fönntar-
tás nélkül akarjam, amit Isten akar;
azért mindazt, ami velem történik, —
akár édes, akár keserű — örömmel
fogadom az ő kezéből, mint olyat, ami
rám nézve legjobb. S ez az én boldog-
ságom. És ha Isten — viszonzá Tauler
— el akarna kárhoztatni, mit szólnál
hozzá? Ha Isten azt akarná, válaszolt
a koldus, akkor én alázatossággal és
szeretettel átkarolnám az én Uramat

és oly erősen tartanám, hogy ha a poklokra akarna taszítani, kénytelen volna velem jönni s így aztán édesebb lenne nekem, hogy vele vagyok a pokolban, mintha nála nélkül a menny minden gyönyörűségét bírnám. S aztán hol találtad meg az Istent? — kérdezte tőle Tauler. — Ott találtam meg őt, — felelte a koldus — ahol elhagytam a teremtményeket. Ki vagy hát te? S a szegény így válaszolt: Király vagyok. S hol a királyságod? Lelkemben, hol mindent rendben tartok s a szenvedélyek engedelmeskednek az észnek, az ész pedig az Istennek. Végül azt kérdezte tőle Tauler, hogy mi segítette őt erre a nagy tökéletességre. A hallgatagság, válaszolta a koldus; hallgattam az emberek előtt, hogy beszéljek Istennel, s az egyesülés az én Urammal, melyben megtaláltam és megtalálom békességemet. Egyszóval azáltal volt ilyen ez a szegény ember, hogy egyesült az isteni akarat-
tal; s szegénységében bizonyára gazdagabb volt, mint a föld minden uralkodója és szenvedéseiben boldogabb, mint az összes világi emberek az ő

élvezeteikben. Ó, mily nagy azoknak balgasága, kik ellenkeznek az isteni akarattal; mennyi nehézséget kell eltűrniök, minthogy senki sem akadályozhatja meg, hogy Isten rendelkezései teljesedésbe ne menjenek. „Ki állhatna ellen az Ő akaratának?” (Róm. 9, 19.) Hozzá még gyümölcs nélkül kell tűrniök, sőt nagyobb büntetéseket vonnak magukra a jövő életben és nagyobb nyugtalantságot ezen a világon. „Ki állott ellene és volt békessége?” (Jób 9, 4.) Kíáltson bár az a beteg fájdalomában, ahogy akar; szálljon pörbe az Istennel az a szegény a maga nyomorúságában s dühöngjön, káromkodják, amennyire csak tetszik neki, mit ér el vele, hacsak nem azt, hogy baját megkétszerezi? „Mit keresel, szegény ember, mikor jó dolgokat keresel, mondja Szent Ágoston, keresd azt az egy jót, amelyben benne van minden jó.” Mit keresel szegény ember, Isteneden kívül? Találd meg az Istent, egyesülj vele, simulj hozzá szorosán akaratoddal s boldogan élsz mindig itt és az örök életben egyaránt.

VI.

És végre is, mit akar Istenünk, ha nem a mi javunkat? Kit találhatnánk, aki jobban szeret bennünket Istennél? Nem akar ő mást, mint azt, hogy ne csak senki el ne vesszen, hanem mindenki üdvözüljön és mindenki szentté legyen. „Nem akarván, hogy valaki elvesszen, hanem hogy mindenki bűnbánatra térjen.” (II Pét. 3, 9.) „Az Isten akarata a ti megszentelődésetek.” (I Tessz. 4, 3.) Isten dicsőségét helyezte a mi javunkba. Minthogy ugyanis természeténél fogva végtelen jóság, mint Szent Leó mondja: Isten, kinek természete a jóság s a jóság természeténél fogva kiáradni kíván: Istennek legfőbb vágya az, hogy a maga javainak s a maga boldogságának részeseivé tegye a lelkeket. S ha megpróbáltatásokat küld reánk az életben, azok is mind csak a mi javunkért vannak. „Minden javokra szolgál.” (Róm. 8, 28.) Még a büntetések is, mondja Szent Judit, nem romlásunkra jönnek Istentől, hanem azért, hogy megjavuljunk és üdvö-

züljünk. „Jobbulásunkra és nem veszünkre lenni higgyük.” (Jud. 8, 27.) Az Úr jóakaratóval vesz körül bennünket, hogy megmentsen az örökkévaló bajoktól. „Uram! jóvöltoddal, mint pajzzsal környékeztél minket.” (Zsolt. 5, 13.) Nemcsak óhajtja üdvösségünket, hanem gondoskodik is róla, „Az Úr gondoskodik felőlem.” (Zsolt. 39, 18.) Mit tagadna meg tőlünk az az Isten, — mondja Szent Pál — aki még saját fiát is nekünk adta? „Ki még tulajdon fiának sem kedvezett, hanem mindnyájunkért adta őt, hogyne ajándékozott volna övele nekünk mindeketek is?” (Róm. 8, 32.)

Ezzel a bizalommal kell tehát Isten rendelkezéseire hagyatkoznunk, melyek mind a mi javunkra vannak. Mondjuk mindig minden dologban, ami bennünket ér: „É miatt békességben alszom és megnyugszom, mert te, Uram, kiváltképen megerősítettél engem a reménységben.” (Zsolt. 4.) Bizuk tehát magunkat egészen az ő kezére, mert neki bizonyára gondja lesz ránk: „Minden szorgoskodástokat őrája bizván, mert neki gondja van rá-

tok." (I Pét. 5, 7.) Gondoljunk tehát Istenre, az ő akaratának teljesítésére, hogy ő is ránk, a mi javunkra gondoljon. Leányom, mondotta az Úr Sziénai Szent Katalinnak, gondolj rám és én mindig rád fogok gondolni. Mondjuk gyakran a szent Jegyessel: „Az én szerelmesem az enyém és én az övé.” (É. É. 2, 16.) Az én szerelmesem az én javamra gondol s én sem gondolok másra, mint arra, hogy neki kedvét keressem s egyesüljek mindenben az ő szent akaratával. Szent Nilus apát azt mondotta, hogy nem kell az Urat arra kérnünk, hogy teljesítse azt, amit mi akarunk, hanem arra, hogy teljesüljön bennünk az ő akarata. S mikor bajok érnek bennünket, fogadjuk azokat mindig Isten kezéből, nemcsak türelemmel, hanem örömmel az apostolok példájára, akik „örvendezve menének a gyülekezet elöl, mivelhogy méltókká lettek Jézus nevéért gyalázatot szenvedni”. (Ap. Csel. 5, 41.) S mi okozhatna nagyobb megnyugvást egy léleknek, akire valamiféle nyomorúság nehezedik, mint ha tudja, hogy annak szíves,

készséges elviselésével a lehető legnagyobb mértékben kedvében jár Istennek? A lelki élet mesterei azt mondják, hogy Isten szívesen veszi ugyan, hogy bizonyos lelkek szenvedni óhajtanak az ő kedvéért, mindazonáltal jobban tetszik neki azoknak közömössége, akik sem örülni, sem szenvedni nem akarnak, hanem egészen belenyugosznak az ő szent akaratába és nem kívánnak mást, mint teljesíteni azt, amit ő akar.

Ha tehát, jámbor lélek, Istennek tetszeni s e földön megelégedett életet akarsz élni, egyesülj mindig és mindenben az isteni akarattal. Gondold meg, hogy rendetlen és keserű életed minden bűne onnan származott, mert eltávoztál Isten akaratától. Mostantól kezdve tehát karold át Istennek tetszését és mondd mindabban, ami veled történik: „Úgy van, Atyám! mert így tetszett neked.” (Mt. 11, 26.) Így történjék, Uram, mert ez a te tetszésed. Midőn érzed, hogy valamely kedvezőtlen esemény megzavar, gondolj arra, hogy az Úrtól jött és mondd: Így akarja Isten, és aztán

légy nyugodt. „Elnémultam és nem nyitottam föl számat, mert te cselekedted.” (Zsolt. 38.) Uram, minthogy te cselekedted, én nem szólok, hanem elfogadom. Erre a szándékra kell irányítanod minden gondolatodat és imádságodat, vagyis légy rajta az elmélkedésben, szentáldozáskor s az Oltáriszentség látogatásakor mindig kérd az Istent, hogy adja meg a kegyelmet, hogy az ő akaratát teljesíthesd. És ajánld föl magadat folyvást, mondván: Ime, itt vagyok, Istenem, tedd velem és mindenemmel azt, amit akarsz. Ez volt Szent Terézia állandó gyakorlata; napjában legalább ötven-szer följánlotta magát Istennek, hogy rendelkezék vele úgy, amint neki tetszik.

Ó, mily boldog leszel, olvasóm, ha mindig így cselekszel! Kétségtelenül szentté leszel s életed megelegedett s halálod még boldogabb lesz. Midőn valaki a másvilágra költözik, minden reményünk, melyet üdvözülése felől táplálunk, azon alapszik, hogy megadással láttuk-e őt meghalni vagy nem. Ha te, amint életedben mindent

örömmel fogadtál az Isten kezéből, a halált is éppoly szívesen karolod át, hogy teljesítsd az ő isteni akaratát, bizonyára üdvözülni fogsz és szentként halsz meg. Hagyatkozzunk tehát mindenben annak az Úrnak tetszésére, aki legbölcsebb létére tudja, mi a legjobb ránk nézve; s minthogy kimondhatatlanul szeret, — hisz életét adta irántunk való szeretetből — akarja is azt, ami ránk nézve a legjobb. Legyünk tehát abban a biztos meggyőződésben, mondja Szent Vazul, hogy Isten hasonlíthatatlanul jobban gondoskodik a mi javunkról, mintsem azt mi magunk tenni vagy óhajtani tudnók.

VII.

Lássuk mármost a gyakorlatban, hogy mily dolgokban kell egyesülnünk az Isten akaratával. Először egyesülnünk kell vele azokban a természeti dolgokban, melyek *kívülről érnek bennünket*, mint például mikor nagy a *meleg*, nagy a *hideg*, esik az *eső*,

éhség, dögvész van és más hasonló esetekben.

Óvakodjunk azt mondani: Mily elviselhetetlen a hőség! Mily borzasztó a hideg! Mily kellemetlenség! Mily szerencsétlenség! Mily rossz időjárás! — és más oly kifejezéseket, melyek az Isten akaratával való ellenkezésre mutatnak. Nekünk mindent úgy kell akarnunk, amint van, mert Isten az, aki mindent elrendez. Borgias Szent Ferenc egyszer éjnek idején érkezett Társaságának egyik házába. Esett a hó és ő e közben többször zörgetett; mivel azonban az atyák aludtak, senki sem nyitott neki ajtót. Mikor aztán megvirradt, nagyon bánkódtak azon, hogy őt a szabadban oly soká megvárakoztatták. De a Szent azt mondta, hogy az alatt az idő alatt nagy vigasztalást talált abban a gondolatban, hogy Isten az, aki azokat a hópelyheket rászórja.

Másodszor egyesülnünk kell Isten akaratával azokban, *amik bennünk* mennek végbe; például abban, hogy *eltűrjük az éhséget, szomjúságot, lelki elhagyatottságot, gyalázatot.* Minden-

ben egyre csak azt kell mondanunk: *Alkoss és ronts*, Uram! én meg vagyok elégedve és csak azt akarom, amit te akarsz. És P. Rodriguez szerint így kell válaszolnunk azon képzelt esetekre vonatkozólag is, aminőket néha az ördög támaszt elménkben, hogy bűnös beleegyezést csikarjon ki tőlünk vagy legalábbis nyugtalanítson bennünket: Ha valaki ezt mondaná neked, vagy ha azt tenné veled, te mit mondanál, mit tennél? Válaszoljunk mindig így: Azt mondanám és azt tenném, amit Isten akar. És ily módon megmenekülünk minden hibától és alkalmatlankodástól.

Harmadszor. Ha valami *testi és lelki természetes fogyatkozásunk van, pl. rossz emlékezetünk, lassú fölfogásunk, kevés ügyességünk, nyomorék tagunk, gyöngye egészségünk, ne panaszkodjunk miatta*. Mivel érdemeltük és miért volna Isten arra kötelezve, hogy nekünk kiváló értelmet, jobb testalkatot adjon? Nem teremthetett volna-e bennünket oktan állatnak? Nem hagyhatott volna-e bennünket semmiségünkben? Aki ajándékban ré-

szesül, állapíthat-e meg föltételeket? Köszönjük meg inkább neki azt, amit tisztán jóságból adott, s elégedjünk meg vele úgy, ahogyan adta. Ki tudja, vajjon nem lenne-e vesztünkre, ha nagyobb tehetségünk, jobb egészségünk s tetszetősebb arcunk volna! Hánynak szolgált alkalmul tehetsége és tudománya arra, hogy elbízván magát és megvetvén másokat, elkárhozzék, minthogy ennek a veszélynek könnyebben ki van téve az, aki tudományban és tehetségben másokat felülmúl. A szépség, testi erő hány másnak volt alkalom arra, hogy ezer bűnbe rohanjon! Ellenben hányan lettek szentté s hányan üdvözültek, mert szegények, betegek vagy csúnyák voltak! S hogyha gazdagok, egészségesek és szép ábrázatúak lettek volna, elkárhoznak! Elégedjünk meg tehát azzal, amit Isten adott: „Egy a szükséges.” (Lk. 10, 42.) Nem szükséges a szépség, nem az egészség, nem az éles ész, csak egy a szükséges, hogy üdvözüljünk.

Negyedszer. Különösen meg kell nyugodnunk a *testi betegségekb*en,

örömmel kell őket átkarolnunk, és pedig oly módon s akkor, amint Isten akarja. Kötelességünk ugyan fölhasználni a rendes gyógyszereket, mert Isten ezt is akarja, de ha azok nem segítenek, egyesüljünk Isten akaratával, ami többet használ nekünk az egészségnél. Uram, mondjuk ilyenkor, én nem akarok se meggyógyulni, se beteg lenni, egyedül azt akarom, amit te akarsz. Bizonyára nagyobb erény, ha betegségben nem panaszkodunk a fájdalmakról; de mikor ezek nagyon gyötörnek bennünket, nem követünk el hibát, ha föltárjuk őket barátaink előtt, sőt kérjük az Urat, hogy szabadítson meg tőlük bennünket. Értem a nagy fájdalmakat; minthogy viszont némelyek sokat hibáznak abban, hogy minden közönséges fájdalom vagy kellemetlenség esetén azt akarnák, hogy az egész világ részvétellel legyen irántuk és ott siránkozzék körülöttük. Egyébként maga Jézus Krisztus is, midőn közel látta magát keserves kínszenvedéséhez, közölte gyötrelmét tanítványaival: „Szomorú az én lelkem mindhalálig” (Mt. 26, 38.), és kérte

örökkévaló Atyját, hogy szabadítsa meg tőlük: „Atyám, ha lehetséges, múljék el e pohár tőlem.” (U. o. 39.) De maga Jézus tanított meg bennünket arra, mit kell tennünk az effajta imádságok után; azt tudniillik, hogy mindjárt nyugodjunk bele Isten akaratába és mondjuk: „Mindazonáltal nem amint én akarom, hanem amint te.” (U. o.)

VIII.

Minő balgák azok, akik azt mondják, hogy az egészséget nem azért kívánják, hogy ne szenvedjenek, hanem azért, hogy jobban szolgálhassanak az Úrnak a szabályok megtartásával, a szerzetnek tett szolgálatukkal, templombajárással, áldozással, a bűnbánat cselekedeteivel, tanulással s azáltal, hogy gyóntatással és prédikálással a lelkek üdvének munkálására szentelik magukat. De azt kérdem tőled, jámbor lélek, mondd meg nekem, miért kívánod megtenni ezen dolgokat? Hogy kedvében járij az

Istennek? És ugyan mit keresel, mikor biztos vagy a felől, hogy Istennek tetszése nem az, hogy imádkozzál, áldozzál, bűnbánati cselekedeteket végezz, tanulj vagy prédikálj, hanem az, hogy türd békességgel azokat a betegségek, azokat a fájdalmakat, melyeket ő reád bocsát? Egyesítsd akkor fájdalmaidat Jézus Krisztus fájdalmaival. De nekem nem tetszik, mondd, hogy beteg lévén, haszontalan vagyok s terhére válok a szerzetnek, a háznak. De amiképen te megnyugszol Isten akaratában, hinned kell, hogy előljáróid szintén megnyugsznak, mivel látják, hogy nem saját renyheséged folytán, hanem Isten akaratából okozod a háznak ezt a terhet. Különben is ezek a vágyak és panaszok nem az Isten iránt való szeretetből származnak, hanem az önszeretetből, mely mindig ürügyeket keres, hogy Isten akaratától eltávozzék. Kedvében akarunk járni Istennek. Mondjuk csak akkor, amikor ágyhoz szögezve látjuk magunkat, mondjuk az Úrnak ezt a kis fohászt: Legyen meg a te akaratod; és ismételjük ezt

folyton, százszor meg ezerszer, mert ezzel magával jobban kedvében járunk Istennek, mint minden önmegtagadásunkkal és áhítatgyakorlatainkkal, melyeket végezni tudunk. Nincs jobb mód arra, hogy Istennek szolgáljunk, mint ha örömmel karoljuk át az ő akaratát. Boldog Avila atya ezt írta egyszer egy beteg papnak: „Barátom, ne járjon az eszed azon, hogy mit tennél, ha egészséges volnál, hanem elégedjél meg azzal, hogy beteg vagy, ameddig Istennek tetszik. Ha Isten akaratát keresed, miért tartod kívánatosabbnak, hogy egészséges ember légy, mint azt, hogy beteg.” S bizonyára jól mondotta; merthisz nem a mi cselekedeteink dicsőítik Istent, hanem megnyugvásunk és egyesülésünk az ő szent akaratával. Azért mondotta még Szalézi Szent Ferenc, hogy jobban szolgálunk Istennek szenvedéssel, mint munkálkodással. Sokszor nincsenek kéznél az orvosok, az orvosságok, vagy esetleg az orvos nem ismeri föl betegségünket; szükséges, hogy ebben is egyesüljünk az isteni akaratral, amely a mi javunkra rendeli

ezt. Egy emberről beszélnek, aki nagy tisztelője volt a canterbury-i Szent Tamásnak, hogy betegségében a Szent sírjához ment, hogy egészségét visszanyerje. Meggyógyulva tért vissza hazájába, de aztán így beszélt magában: De ha a betegség jobban segít engem üdvösségem elnyerésében, akkor mire szolgál nekem ez az egészség? Ezzel a gondolattal visszatért a sírhoz, kérte a Szentet, hogy eszközölje ki Istentől azt, ami hasznosabb neki örök üdvössége tekintetében. Ennek megtörténtével visszaesett a betegségbe s teljesen meg volt elégedve, mert biztosra vette, hogy Isten az ő javára rendelkezett így. Hasonlóképpen beszél Surius, hogy egy vak Szent Vedasztusz püspök közbenjárására visszanyerte szemével világát; de azután imádkozott, hogy ha ez a látás nem válik lelkének javára, térjen vissza vaksága. S imádsága után vakká lett, mint azelőtt volt. Mikor tehát betegek vagyunk, az a legjobb, ha nem kívánjuk sem a betegséget, sem az egészséget, hanem Isten akaratára hagyatkozunk, hogy rendelkezék velünk, amint neki tet-

szik. De ha mégis kívánjuk az egészséget, kérjük legalább mindig megadással és föltételesen, ha tudniillik a testi egészség megfelel lelkünk üdvösségének. Máskülönben hibás lesz az ilyen imádság és nem talál meghallgatásra, mert az Úr nem hallgatja meg az imádságot, melyből hiányzik a megadás.

A betegség idejét én a lelkek próbakövének nevezem, mert itt válik el, hány karátos, milyen értékű az erény, melynek egy lélek birtokában van. Ha nem nyugtalanodik, hanem engedelmeskedik az orvosoknak, az előljáróknak, békén van s egészen belenyugszik Isten akaratába, ez annak a jele, hogy mély gyökeret vert benne az erény. De mit szóljunk az olyan betegről, aki panaszkodik s azt mondja, hogy hanyagul szolgálják ki; hogy fájdalmai elviselhetetlenek, hogy nem talál orvosságot, mely segítene rajta; hogy az orvos tudatlan; sőt néha Istennel is pörbe áll, hogy keze megnehezült fölötte. Szent Bonaventura beszéli Szent Ferenc életében, hogy mikor a Szentet egy alkalommal bor-

zasztó fájdalmak gyötörték, egyik nagyon egyszerű szerzetes így szólt hozzá: „Atyám, kérd Istent, hogy kissé enyhébben bánjon veled, mert úgylátszik, hogy keze nagyon súlyosan nehezedik rád.” Ezt hallván Szent Ferenc fölkiáltott és így felelt neki: „Halld! Ha nem tudnám, hogy az, amit mondtál, együgyűségedből származik, nem akarnálak többé látni sem, mivelhogy gáncsolni merted Isten ítéleteit.” Ezt mondván, jóllehet nagyon gyenge volt és a betegség kimerítette erejét, az ágyból a földre vetette magát, megcsókolta azt és így szólt: „Uram, köszönöm neked mindazt a fájdalmat, melyet reám bocsátottál. Kérlek, bocsáss reám még többet, ha úgy tetszik neked. Az én örömem az, hogy gyötörsz és nem kímélsz engem; mert a te akaratom teljesítése a legnagyobb vigasztalás, mely ebben az életben érhet.” Ide kell számítanunk azt a csapást is, mely néha olyan személyek elvesztése folytán ér bennünket, akik anyagi vagypedig lelki előmenetelünk szempontjából hasznunkra lennének.

IX.

Jámbor lelkek gyakran nagy hibákat követnek el ebben a tekintetben, mert nem nyugosznak bele Isten intézkedéseibe. A mi megszentelődésünknek nem a lelkiatyáktól, hanem Istentől kell származnia. Isten akarata természetesen az, hogy lelki életünk irányításába lelkivezetőkre támaszkodjunk, ha ő ad nekünk ilyeneket; de ha megvonja tőlünk őket, akkor azt akarja, hogy ezzel is megelégedjünk és gyarapodjék az ő jóságába vetett bizalmunk s azt mondjuk ilyenkor: Uram, te adtad nekem ezt a segítséget s most elvetted tőlem; teljesüljön mindig a te akaratod. Most tehát pótolj te és taníts meg arra, mit kell tennem, hogy neked szolgáljak. Végül így kell elfogadnunk Isten kezéből minden keresztet, melyet ránk bocsát. De azt mondhatnád, hogy igen sok baj tulajdonképpen büntetés, melyel Isten sújt bennünket ebben az életben, nem pedig kegyelem és jó-tétemény. Helyes; ha megbántottuk őt, eleget kell tennünk az isteni igaz-

ságosságnak vagy ezen vagy a másvilágon. Azért mindnyájunknak azt kell mondanunk Szent Agostonnal: „Itt égess, itt vágj, itt ne kímélj, hogy örökre megkímélj.” És Szent Jóbbal: „Ez legyen vigasztalásom, hogy nyomorgatván engem a fájdalommal, ne kíméljen.” (6, 10.) Annak, aki megérdemelte a poklot, nagy vigasztalást kell éreznie, midőn látja, hogy Isten itt bünteti őt; mert ez nagy reménnyel töltheti el, hogy Isten meg akarja őt szabadítani az örök büntetéstől. Mondjuk tehát Isten büntetései alkalmával azt, amit Héli pap mondott: „Ő az Úr, ami jó az ő szemei előtt, cselekedje meg.” (I Kir. 3, 18.)

Továbbá bele kell nyugodnunk lelki vigasztalanságunkba is. Szokása az Úrnak, hogy mikor valaki a lelki életre adja magát, elhalmozza őt vigasztalásaival, hogy elszoktassa a világ örömeitől, de mikor már látja, hogy lélekben megerősödött, visszavonja kezét, hogy kipróbálja szeretetét és lássa, vajjon szolgálja és szereti-e őt itt a földön érezhető örömök jutalma nélkül is. „Amíg élünk, mondja Szent

Terézia, nem abban áll érdekünk, hogy Isten nagyobb fokú élvezetét szerezzük meg a magunk számára, hanem abban, hogy az ő akaratát teljesítsük." És egy más helyen: „Isten szeretete nem gyöngéd érzelmekben áll, hanem abban, hogy erősséggel és alázatossággal szolgáljunk neki." És másutt: „Szárzassággal és kísértésekkel teszi próbára az Úr azokat, akik őt szeretik." Köszönje meg tehát az Úrnak a lélek, ha kedveskedésekkel dédelgeti őt; de nem szabad türelmetlenkednie, ha elhagyatottságban látja magát. Nagyon föl kell hívnunk a figyelmet erre a pontra, mert sok balga lélek száraznak látván magát, azt hiszi, hogy Isten elhagyta őt, vagy hogy a lelki élet nem neki való s azért abba hagyja az imádságot és elveszti mindazt, amit tett.

Nincs alkalmasabb idő arra, hogy az Isten akaratában való megnyugvást gyakoroljuk, mint a lelki szárazság ideje. Nem mondom én azt, hogy nem érzel fájdalmat annak láttára, hogy Istennek érezhető jelenléte elhagyott, lehetetlen, hogy ne érezzük ezt a

szenvedést s ne panaszkodjék a lélek, mikor maga Üdvözítőnk is panaszkodott a kereszten: „Én Istenem! én Istenem, miért hagytál el engem?” (Mt. 27, 46.) De fájdalma közepett mindig teljesen meg kell nyugodnia Isten akaratában. A szentek mind tapasztalták ezt a lelki vigasztalanságot és elhagyatottságot. Mily keménysége a szívnek, mondotta Szent Bernát, amit érzek! Nem ízlik többé az olvasás, nincs kedvemre többé az elmélkedés, az imádság. A szentek osztályrésze többnyire a szárazság volt, nem pedig az érezhető vigasztalások. Ezeket az Úr csak ritkán nyújtja, és pedig talán éppen a gyöngébb lelkeknek azért, hogy a tökéletesség útján meg ne állapotjanak; a gyönyöröket, melyek jutalmul szolgálnak, a paradicsomban készíti számunkra. Ez a föld az érdemszerzés helye, hol szenvedésekkel gyűjtünk érdemeket; a jutalmazásnak, az örvendezésnek helye a mennyország. Azért is nem az örvendezéssel egybekötött érezhető buzgóság, hanem a szenvedéssel kapcsolt lelki buzgóság az, amit a szentek ezen

a földön óhajtottak és kerestek. Boldog Avila János mondotta (Audi fil. c. 26.): „Ó, mennyivel jobb szárazságban és kísértések közt élni Isten akaratával, mint szemlélődésben a nélkül!”

De erre azt mondod: Ha tudnám, hogy ez a vigasztalanság Istentől jön, nyugodt lennék, azonban ami engem gyötör és nyugtalanít, az az a félelem, hogy az én hibámból származik és lanyhaságomnak büntetése. Helyes, félre tehát a lanyhasággal és tanúsíts több buzgalmat. Hát talán azért, mert homályban vagy, nyugtalanzkodni akarsz, abba akarod hagyni az imádságot és így megkétszerezni bajodat? Ám legyen: érjen a szárazság büntetése. Dehát ezt a büntetést nem Isten küldi rád? Fogadd tehát büntetéseken, melyet nagyon megérmelsz s karold át szorosán az isteni akaratot. Nem mondod-e, hogy megérmel a poklot? Talán megérmel, hogy Isten vigasztalásban részesítsen? Félre az ilyen gondolatokkal! Elégedjél meg azzal, ahogy Isten bánik veled, folytasd az imádságot, a

megkezdett utat s mostantól kezdve csak attól félj, hogy panaszaid csekély alázatosságból s az isteni akaratban való csekély megnyugvásból származnak. Mikor egy lélek imádsághoz fog, nagyobb hasznot nem meríthet, mint ha egyesül Isten akaratával. Nyugodj meg tehát és mondd: Uram, a te kezedből elfogadom ezt a nehézséget s elfogadom addig, ameddig neked tetszik; ha azt akarod, hogy az egész örökkévalóságon át így gyötrődjem, azzal is meg leszek elégedve. És így az imádság, jóllehet nehezedre esik, nagyobb javadra válik, mint minden édes vigasztalás.

X.

De gondoljuk meg azt is, hogy a szárazság nem mindig büntetés, hanem néha Isten rendelése a mi nagyobb előmenetelünkre és arra, hogy megtartsion bennünket az alázatosságban. Hogy Szent Pál el ne bizakodjék a kapott ajándékok miatt, az Űr megengedte, hogy tisztátalan kísértések

gyötörjék. „Hogy a kijelentések nagysága kevélyé ne tegyen, adatott nekem az én testem ösztöne, a sátán küldöttje, hogy zaklasson engem.” (II Kor. 12, 7.) Aki édességek között végzi imádságát, nem tesz nagy dolgot. „Van barát, ki csak asztaltárs és nem marad meg a szükség napján.” (Jézus, Sir. f. 6, 10.) Nem tekinted barátodnak azt, aki csupán asztalodhoz ül veled, hanem azt, aki saját haszna nélkül segítségedre van szükségedben. Mikor homályt és vigasztalanságot küld ránk Isten, akkor próbálja meg az ő igazi barátait. Palladiuszt nagyban kínozza az unalom imádság alatt; fölkereste tehát Szent Makárt és ez azt mondta neki: „Ha gondolatod arra ösztönöz, hogy hagyd abba az imádságot, így szólj neki: Én Jézus Krisztus iránt való szeretetből megelégszem azzal, hogy itt vagyok s örzöm ennek a cellának a falait.” Ez tehát a felelet, ha kísértést érzel az imádság abbahagyására, mert úgy tetszik, hogy csak az időt lopod vele. Mondd ilyenkor: Itt vagyok, hogy Istennek kedvét tegyem. Szalézi Szent

Ferenc azt mondta, hogy ha imádság közben egyebet sem tennénk a szórakoztató gondolatok és kísértések elűzésénél, imádságunk mégis jó volna. Sőt Tauler azt mondja, hogy annak, aki állhatatos a szárazsággal végzett imádságban, Isten nagyobb kegyelmet ad, mint ha sokat imádkozott volna nagy, érezhető áhítattal. P. Rodriguez beszél egy valakiről, aki azt mondta, hogy negyven év alatt sohasem érzett semmi vigasztalást az imádságban, de azokon a napokon, melyeken elvégezte, szilárdnak érezte magát az erényben, ellenben azon a napon, amelyen elhagyta, oly gyöngeséget tapasztalt, hogy alkalmatlanná tette őt minden jóra. Szent Bonaventura és Gerson azt mondja, hogy sokan jobban szolgálnak Istennek, ha híjával vannak az óhajtott összeszedettségnek, mint ha megvolna bennük, mert így gondosabban élnek és jobban megalázkodnak, máskülönben talán elbíznák magukat s lanyhábbak lennének, azt gondolván, hogy már megtalálták azt, amit kerestek. S amit a szárazságról mondtam, az áll még a kísértésekről

is. Igyekeznünk kell elkerülni a kísértéseket; de ha Isten akarja és megengedi, hogy kísértéseink legyenek a hit, tisztaság és más erény ellen, nem kell panaszkodnunk, hanem e tekintetben is bele kell nyugodnunk Isten akaratába. Szent Pálnak, aki tisztátalan kísértéstől való megszabadulásért imádkozott, az Úr azt válaszolta: „Elég neked az én kegyelmem.” Ha tehát azt látjuk, hogy Isten nem hallgat meg bennünket s nem szabadít meg valamely alkalmatlan kísértéstől, mondjuk mi is hasonlóképen: Uram, tedd és engedd meg azt, ami neked tetszik, legyen elég nekem a te kegyelmed; de légy segítségemre, hogy azt soha el ne veszítsem. Nem a kísértés, hanem a kísértésbe való beleegyezés foszt meg bennünket az isteni kegyelemtől. A kísértések, ha elűzzük őket, jobban megőriznek bennünket az alázatosságban, több érdemet szereznek számunkra, arra ösztönöznek, hogy gyakrabban folyamodjunk Istenhez és így távolabb tartanak bennünket attól, hogy őt megértsük s jobban egyesítenek az ő szent szeretetével.

XI.

Végül szükséges, hogy halálunk tekintetében is egyesüljünk Isten akaratával, és pedig mind az időt illetőleg, amikor, mind a módot, ahogyan Isten ránk fogja bocsátani. Szent Gertrud egy napon egy kis dombra ment föl, de megcsúszott és leesett egy völgybe. Később kérdezték tőle társai, vajjon nem félt-e, hogy szentségek nélkül hal meg. A Szent így válaszolt: „Nagyon óhajtom ugyan, hogy szentségekkel ellátva múljak ki, de nagyobb gondom van Isten akaratára; mert azt tartom, hogy a lehető legjobb előkészület a halálra, ha alávetjük magunkat annak, amit Isten akar. Azért én azon halálnemet óhajtom, bárminő lesz is, melyet az én Uram jónak lát rám bocsátani.” Szent Gergely beszéli Dialógusaiban, hogy a vandálok halálra ítélték egy bizonyos Santolus nevű papot, azután ráhagyták, hogy maga válassza meg, micsoda halálnemet akar. A szent ember azonban vonakodott a választástól, hanem azt mondta: Isten kezében vagyok s el-

fogadom azt a halált, melyet az ő megengedése folytán toleték el kell szenvednem s nem akarok mást, mint azt. Ez a megadás annyira megtetszett az Úrnak, hogy miután azok a gonoszok őt fejvesztésre ítélték, föltartóztatta a hóhér kezét; s ezen a csodán annyira megindultak, hogy megkegyelmeztek neki. A módot illetőleg tehát azt kell ránk nézve a legjobb halálnak tartani, amelyet Isten szánt nekünk. Üdvözíts bennünket, Uram! mondjuk mindig, ha a halálra gondolunk, s aztán adj olyan halált, aminő neked tetszik.

Éppígy kell egyesülnünk Isten akaratával halálunk idejére nézve is. Mi más a föld, mint börtön, ahol szenvedések közt élünk s abban a veszedelemben forgunk, hogy minden pillanatban elveszítjük Istent. Ez adta Dávid ajkára a fohászt: „Vidd ki a tömlöcből lelkemet.” (Zsolt. 141, 8.) Ez a félelem okozta, hogy egy Szent Terézia a halál után sóhajtozott s óraütést hallván, egészen megvigasztalódott abban a gondolatban, hogy életéből elmúlt egy óra, egy órája annak

a veszedelemnek, hogy Istent elvesztheti. P. Avila azt mondta, hogy mindenkinek, aki legalább közepesen el van készülve, kívánnia kellene a halált, minthogy abban a veszedelemben élünk, hogy elveszíthetjük az isteni kegyelmet. Mi drágább, mi biztosabb, mint jó halállal biztosítani magunkat a felől, hogy nem veszíthetjük el többé Istenünk kegyelmét? De hát én, mondd erre, még nem tettem semmit, még nem szereztem semmit lelkem számára. De ha Isten azt akarja, hogy most fejezd be életedet, mit tennél azután, ha Isten akarata ellenére élnél? S ki tudja, vajjon olyan halállal halnál-e meg akkor, aminőt most remélhetsz? Ki tudja, vajjon nem változnék-e meg akaratod, nem esnél-e bünbe s nem kárhoznál-e el? És ha más nem történnék is, életben maradván nem élhetünk bűnök, legalább bocsánatos bűnök nélkül. „Miért kívánjuk tehát az életet, kiált föl Szent Bernát, melyben minél tovább élünk, annál többet vétkezünk.” (Med. c. 8.) Bizonyos, hogy inkább magára vonja Isten nemtetszését egyetlen bocsánatos

bűn, mint amennyire tetszenek neki azok a jócselekedetek, melyeket végezhetünk. Azt mondom továbbá, hogy aki kevésbé óhajtja a paradicsomot, az az Isten iránt való kevés szeretetének adja jelét. Aki szeret, az óhajtja a szeretett személy jelenlétét; de mi nem láthatjuk Istent, ha el nem hagyjuk a földet; azért a szentek mind vágyakoztak a halál után, hogy szeretett Uruknek látására jussanak. Szent Ágoston így sóhajtott: „Ó, csak haljak meg, hogy meglássalak!” Szent Pál: „Kívánok elválni és Krisztussal lenni.” (I Fil. 1, 23.) Éppígy Dávid: „Mikor jutok el s jelenek meg az Isten színe előtt?” (Zsolt. 41, 3.) Hasonlóképpen mind az Istent szerető lelkek. Egy író beszéli, hogy egyszer egy lovag vadászni ment az erdőbe s ott egy embert hallott gyönyörűségesen énekelni. Továbbmegy s egy már félig elrothadt bélpoklost talál. Kérdezi tőle, hogy vajjon ő énekelt-e. Igen, uram, válaszolt, én énekeltem. És hogy tudsz énekelni s hogy lehetsz megelégedett ily nagy fájdalmak között, melyek kioltják életedet? A bélpoklos

erre így válaszolt: Isten között és közöttem nincs már semmi más, mint ez a sárfal, az én testem; s ha ez az akadály megszűnt, Istenem élvezetére jutok. S látván azt, hogy naponkint szakadozik, örülök és énekelek.

XII.

Végezetül még a kegyelem és dicsőség fokára nézve is egyesülnünk kell Isten akaratával. Igaz, nagyra kell becsülnünk azt, ami Isten dicsőségére vonatkozik, de még jobban az ő szent akaratát; óhajtunk, hogy őt a szeráfoknál is jobban szeressük, de aztán ne akarjuk a szeretetnek más fokát, mint azt, mellyel az Úr szándékozik bennünket megajándékozni. P. M. Avila azt mondja: „Nem hiszem, hogy volna szent, aki nem akart volna jobb lenni annál, ami volt; de ez nem rabolta el békességüket, mert nem a saját kívánságukért óhajtották ezt, hanem Istenért, kinek ajándékával meg voltak elégedve, még ha kevesebbet adott volna is nekik, azt

tartván igaz szeretetnek, ha inkább megelégszenek azzal, amit Isten nekik adott, mint hogy többet kívánjanak." Ezzel, P. Rodríguez magyarázata szerint, azt akarja mondani, hogy bár serénynek kell lennünk tökéletességünk munkálásában, amennyire csak tőlünk telik és nem szabad mentegetnünk lanyhaságunkat, restségünket, mint ahogy némelyek tesznek, mondván: Istennek kell ezt megadnia, én nem bírok többet; mindazonáltal, ha aztán hibáztunk, nem szabad elveszítünk a békességet s a megegyezést Isten akaratával, aki ezt a hibát megengedte s nem szabad elkedvetlenednünk. Ellenkezőleg, keljünk föl azonnal a hibából, megalázkodva indítsunk bánatot magunkban, kérjünk az Úrtól nagyobb segítséget, azután folytassuk utunkat. Hasonlóképen, bár óhajtjuk, hogy az égben a szeráfok karába jusunk, nem azért, hogy nagyobb legyen dicsőségünk, hanem azért, hogy nagyobb dicsőségére legyünk Istennek s jobban szerethessük őt; de mégis bele kell nyugodnunk Isten akaratába s meg kell elégednünk azzal a fokkal,

melyet irgalmánál fogva nekünk adni méltóztatik.

Igen nagy hiba lenne továbbá, ha a természetfölötti imádságnak, névszerint az elragadtatásoknak, látomásoknak és kinyilatkoztatásoknak ajándékai után vágyakoznánk. Sőt a lelki tanítók azt mondják, hogy még azoknak a lelkeknek is, akiket Isten efféle ajándékokkal tüntetett ki, kérniök kell Istent, hogy fossa meg őket tőlük, hogy a tiszta hit útján szerethessék őt; mert ez a legbiztosabb. Sokan jutottak el a tökéletességre ezek nélkül a természetfölötti kegyelmek nélkül, minthogy a lelket szentségre csak az erények segítik; különösen pedig a megegyezés Isten akaratával. És ha Isten nem akar bennünket a tökéletesség és dicsőség magas fokára emelni, egyesüljünk teljesen az ő szent akaratával s kérjük őt, hogy legalább irgalmasságából üdvözítsen bennünket. S ha így teszünk, nem csekély lesz a jutalom, melyben részesíteni fog bennünket a mi jóságos Urunk, aki mindennél jobban szereti a megnyugvó lelkeket.

Egyszóval mindazt, ami velünk történik, ami ránk vár, tekintjük az Isten kezéből származónak. És minden cselekedetünket irányítsuk arra az egy célra, hogy Isten akaratát teljesítsük s egyedül azért tegyük őket, mert Isten akarja. S hogy e tekintetben biztosabban haladjunk, szükséges, hogy a külső dolgokban előjáróink, a belsőt illetőleg pedig lelkivezetőink irányításától függjünk, hogy tőlük tudjuk meg, mit akar tőlünk Isten; s higgyünk rendületlenül Jézus Krisztus szavaiban, aki azt mondta: „Aki titeket hallgat, engem hallgat.” (Lk. 10, 16.) Mindenekfölött igyekezzünk Istennek azon az úton szolgálni, amelyen Isten maga akarja, hogy szolgáljunk neki. Azért mondom ezt, hogy elkerüljük némelyeknek önámítását, akik az időt ilyféle tünődésekkel vesztegetik el: Ha pusztában élhetnék, ha kolostorba léphetnék, ha e házon kívül máshova mehetnék, távol ezektől a rokonoktól vagy társaktól, akkor szentté lehetnék, ilyen még olyan bünbánati cselekedeteket végeznék, ennyit meg annyit imádkoznám. Azt mondják: len-

nék, végeznék, de közben kedvetlenül viselik azt a keresztet, melyet Isten rájuk bocsátott, egyszóval nem haladnak azon az úton, amelyen Isten akarja, s nem lesznek szentté, sőt a rossz állapotból még rosszabba jutnak. Ezek a vágyak néha ördögi kísértések, mivelhogy nem Isten akarata szerint valók; azért üzzük el őket és törekedjünk buzgón arra, hogy egyedül azon az úton szolgáljunk az Úrnak, amelyre ő vezetett bennünket. Ha az ő akaratát teljesítjük, bizonyosan szentté leszünk minden állapotban, melybe ő helyez bennünket. Ebből a célból ismételgessük a Szentírás némely olyan helyét, amely arra hí föl bennünket, hogy egyesüljünk mindig jobban Isten akaratával. „Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?” Istenem, mondd meg, mit kívánsz tőlem, mert én mindazt meg akarom tenni. „Tied vagyok én, szabadíts meg engem.” (Zsolt. 118, 94.) Nem vagyok többé a magamé, hanem a tied vagyok. Uram, tégy velem azt, amit akarsz. Különösen, mikor valami súlyosabb baj ér bennünket, például rokonaink halála, javaink elvesz-

tése és más hasonló dolgok, mondjuk ily esetekben mindig: „Úgy van, Atyám! mert így tetszett neked.” (Mt. 11, 26.) Igen, Istenem és Atyám, történjék így, mert ez a te tetszésed. Mindenekfölött kedves legyen előttünk az az imádság, melyre Jézus Krisztus tanított bennünket: „Legyen meg a te akaratod, miképen mennyben, azonképen a földön is.” Genuai Szent Katalinnak azt mondá az Úr, hogy valahányszor a Miatyánkot mondja, álljon meg különösen e szavaknál s kérje őt, hogy szent akarata teljesüljön benne azzal a tökéletességgel, amellyel azt a szentek a mennyországban teljesítik. Tegyük mi is hasonlóképen s akkor bizonyosan szentekké leszünk.

Szeressük és magasztaljuk mindig Isten akaratát és a Boldogságos, szepőtelen Szűz Máriát.

